

Hyvät valinnat, paremmat opiskelijat

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan linjapaperi opiskelijavalinnasta

Opiskelijavalinnan perusteet uudistuvat Suomessa vuoteen 2013 mennessä. Uusia opiskelijavalintajärjestelmiä ja valinnan perusteita suunniteltaessa on tavoiteltava tilannetta, jossa soveltuvimmat ja motivoituneimmat opiskelijat tulevat valituiksi ja pystyvät opiskelemaan niin, ettei valintajärjestelmän toiminta hidasta opintojen suorittamista tai estä tarkoituksenmukaista uudelleensuuntautumista toisen syklin (maisterivaiheen) valinnoissa.

Toimiva opiskelijavalinta ei luo tarvetta ylimääräisellä byrokratialle eikä aiheuta opintopolun suvanto-vaiheita, joissa opintoja ei voi suorittaa täysipäiväisesti. Opiskelijavalinnan uudistamisen tulee kannustaa laadukkaaseen opiskeluun, mutta se ei saa johtaa tilanteeseen, jossa opiskelijan on kannattavaa parannella jo hyväksytyjä suorituksiaan kerta toisensa jälkeen varmistukseen pääsynsä haluamaansa toisen syklin koulutukseen. Opiskelijavalinnan uudistaminen ei saa johtaa entistä hitaampaan valmistumistahtiin. Yliopiston on kannettava vastuunsa antamastaan koulutuslupauksesta: tarjota mahdollisuus tutkintoon, josta on hyötyä opintojen jälkeisessä elämässä.

1) Opinto-oikeus

- Aalto-yliopistossa tulee myöntää tutkinto-oikeus lähtökohtaisesti ylempään tutkintoon, kunnes olosuhteet mahdollistavat realistisesti muutkin vaihtoehdot. Minimissään suomalaisessa koulutusjärjestelmässä tulee olla vapaa ja sujuva toisen syklin liikkuvuus ja kullakin alalla vähintään yhtä paljon maisteri- ja kandidaattikoulutuspaikkoja.
- Liikkuvuus koulutusohjelmasta tai yliopistosta toiseen on kannatettavaa. Aalto-yliopiston koulutusohjelmissa on kuitenkin oltava paikkoja vähintään yhtä suurelle määrälle ylempiä tutkintoja kuin alempiakin. Yliopisto voi halutessaan profiloitua myös hyvillä ja omaleimaisilla kandidaattiohjelmilla, mutta pääpainon on oltava maisterikoulutuksessa.
- Kandidaatintutkinnolla ei ole vielä lähivuosina riittävää työelämärelevanssia, joten alempien tutkintojen suorittajille tarjota mahdollisuus myös ylempään tutkintoon Aalto-yliopiston sisällä. Alemman tutkinnon Aalto-yliopistossa suorittaneiden lisäksi on syytä rekrytoida alemman tutkinnon suorittaneita opiskelijoita laadukkaaseen maisterikoulutukseen myös yliopiston ulkopuolelta.
- Aalto-yliopistossa on myös vain alempaan tutkintoon tähtäävää koulutusta. Siinä opintojen ohjausjärjestelmän ja hakuaikeakautujen on mahdollistettava joustava, opiskelijoiden erilaiset opintopolut huomioon ottava siirtyminen alemmasta ylempään tutkintoon suorittamaan.
- Alemman ja ylempään tutkinnon entistä voimakkaamman profiloinnin mahdollistamiseksi voidaan määrittää suorituksia, jotka ovat vaatimuksena korkeampien suorituksien suorittamisoikeudelle. Niiden ei kuitenkaan ole hyvä olla kokonaisia opintokokonaisuuksia, jotta opiskelija ei joudu tilanteeseen, jossa hänen opinto-oikeutensa ylempään tutkintoon jää kiinni yksittäisestä kurssista.
- Suvun siirtymän mahdollistamiseksi ylempään tutkinnon suoritusoikeuksia voidaan antaa opiskelijalle myös ehdollisena, jos hänen alempi tutkintonsa on lähes valmis.

2) Hakujärjestelmä

- Hakujärjestelmän uudistamisessa tulee pyrkiä siihen, että kaikki tarvittava tieto hakijoista saadaan olemassa olevista tietokannoista ilman, että hakija syöttää tietokantaan jo toisaalla rekisteröityä tietoa.
- Valintakriteereistä riippumatta kaikkien hakijoiden tulisi käyttää samaa hakujärjestelmää.
- Hakujärjestelmän tulisi mahdollistaa hakeminen kohteeseen, vaikka valinta tapahtuisi eri kriteereillä eri hakijaryhmien välillä. Esimerkiksi ulkomaisella tutkinnolla hakevien pitäisi pystyä käyttämään samaa järjestelmää kuin muidenkin.

3) Valintajärjestelmä

- Suomessa useammassa korkeakoulussa opettavien, samansisältöisten alojen tulisi pyrkiä valintayhteistyöhön käyttämällä yhteisvalintamenettelyä. Yhteisvalinta on hakijalle paras vaihtoehto. Siinä on mahdollisuus keskittyä yhteen pääsykokeeseen ja päästä kykyjään vastaavaan korkeakouluun. Se pitäisi voida suorittaa kaikilla niillä paikkakunnilla, joilla kyseisen alan opetusta annetaan.
- Aalto-yliopiston on erityisen tärkeää varmistaa, että yhteisvalintamenettely ei estä opiskelijavalinnan kriteerien asettamista riittävän korkealle tasolle.
- Suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen tulisi pyrkiä myös valintayhteistyöhön, vaikka yhteisen kielen puuttuminen estäisikin siirtymisen yhteen pääsykokeeseen.
- Uuden valintajärjestelmän pitää välittää nykyistä paremmin oleellista tietoa hakukohteista hakijoille jo hakukohteen valintavaiheessa.
- Hakijoiden soveltuvuutta mittaavien elementtien tulee olla sulautettavissa hakija valintajärjestelmään. Pääsykokeiden tulisi mitata nykyistä paremmin hakijoiden soveltuvuutta hakemalleen alalle.
- Opiskelijan tulee voida valita opiskelupaikka niistä hakukohteistaan, joiden valintaehdot hän täyttää. Ensimmäisten paikan vastaanottamisten jälkeen voidaan järjestää vielä toinen kierros, jossa niille, jotka eivät olisi muuten opiskelupaikkaa saaneet, tarjotaan vapautuneita paikkoja.

4) Valintakiintiöt

- Päätösvalta opiskelijoiden ottamisesta kuuluu yliopistolle. Mikäli valinnassa eriytetään ilman opiskeluoikeutta valittavat ja ne, joilla opiskelupaikka korkeakoulussa jo on, Aalto-yliopisto itse katsoo, miten ja missä valinnoissa kiintiöitä sovelletaan.
- Halutessaan Aalto-yliopisto voi ottaa uudet kiintiöt käyttöön. Ne sopivat parhaiten aloille, joissa sisäänotto on vähintään useita kymmeniä ja huonoiten pienten sisäänottojen aloille, jotka eivät ota opiskelijoita kuin pääsykokeen perusteella.
- Ilman opiskeluoikeutta valittavien kokonaiskiintiö Aalto-yliopistossa voidaan laskea esimerkiksi nykyisten ilman opiskelijapaikkaa hakevien kokonaismäärästä verraten sitä Aalto-yliopiston osuuteen Suomen korkeakoulutuksen aloituspaikkamäärästä.
- Ilman korkeakoulupaikkaa hakevien kiintiön käyttöönotto on syytä tehdä harkiten. Se laskee valittavien opiskelijoiden tasoa, sillä siinä huonommin valinnassa menestyvä hakija saa paikan paremmin menestyneeltä perustuen muuhun seikkaan kuin osaamiseensa tai motivaatioonsa.